

...

Fővárosi Ítéltábla

10.Gf.40.362/2022/12.

A Fővárosi Ítéltábla a Balogh, B. Szabó, Jean, Zalavári és Társai Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: ügyvéd neve ügyvéd) által képviselt Felperes (cím1) I. rendű és dr. Solymossy Péter kamarai jogtanácsos (cím2) által képviselt Felperes1 (cím2) II. rendű felpereseknek dr. Hutter Ambrus ügyvéd (cím3) által képviselt Alperes (cím4) alperes ellen váltón alapuló tartozás megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2022. szeptember 13-án kelt 6.G.40.611/2020/117. számú ítélete ellen az alperes részéről 118. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy az államnak járó 406.960 (Négyszázhaty-ezer-kilencszázhatvan) forint feljegyzett illetéket e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül kell megfizetni az Állami Adó-és Vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevé-teli számlája javára.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 125.000 (Egyszázhuszonötezer) forint + áfa összegű, a II. rendű felperesnek 294.479 (Kettőszázkilencvennégyezer-négyszázhetvenkilenc) forint másodfokú perköltséget; továbbá 797.220 (Hétszázkilencvenhétezer-kettőszázhusz) forint fellebbezési illetéket az Állami Adó-és Vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevé-teli számlájára e határozat meghozatalának napjától számított 60 napon belül.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletében a II. rendű felperes keresetének – amelyben az alperest váltón alapuló tartozás jogcímén 12.965.252 forint, ennek 2017. november 22-étől a kifizetés napjáig járó évi 6 % késedelmi kamata, 38.896 forint váltódíj és perköltség megfizetésére kérte kötelezni – nagyobb-részt helyt adott és kötelezte az alperest, hogy 3 napon belül fizessen meg a II. rendű felperesnek 12.965.252 forint tőkét, annak 2018.

augusztus 22-étől a kifizetés napjáig járó évi 6 %-os késedelmi kamatát, 38.896 forint váltódíjat, továbbá az I. rendű felperesnek 250.000 forint, a II. rendű felperesnek 1.316.195 forint perköltséget, ezt meghaladóan elutasította.

[2] Határozata indokolása szerint az alperes által hivatkozott egyik okból sincs helye a per megszüntetésének.

[3] A perbeli váltó tartalmazza az esedékesség napját, az nem látra szóló, továbbá valamennyi kötelező kellék szerepel rajta, ezért a 2017. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Vt.) 88. § (2) bekezdés a) pontja szerinti körülmény hivatalbóli figyelembevételének nem volt helye.

[4] A közjegyző által 2018. szeptember 13-án kiállított ügyiratszám 1 számú közokirat másolat készítésére és nem közhitelű óvás felvételére vonatkozik, ezért a Genfben, 1930. június 7-én megkötött váltójogi egyezmények kihirdetéséről szóló 1965. évi 1. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Vár.) 44. §-ának való megfelelés vizsgálatára nincs lehetőség.

[5] Az alperes tévesen hivatkozott arra, hogy a keresetindítás időpontjában az I. rendű felperes nem volt váltóbirtokos, mivel a 2018. szeptember 13-án kiállított közjegyzői okirat szerint a váltónak akkor név3 volt a birtokosa. Az elsőfokú bíróság az eredeti váltó megtekintése után arra a következtetésre jutott, hogy az alperes által megjelölt személy nem volt váltóbirtokos, név3 az ügyvédi iroda másolatkészítés során eljáró munkavállalója volt, munkáltatója utasítása szerint járt el. Hangsúlyozta, a váltóbirtokos személyének megállapítása a bíróság és nem a közjegyző feladata, ennek során annak van jelentősége, hogy az I. rendű felperes a perben becsatolta a váltót, ezzel a keresetindításkor igazolta, hogy váltóbirtokosnak minősül, míg az elsőfokú eljárás alatt a II. rendű felperes azzal igazolta váltóbirtokosi minőségét, hogy az I. rendű felperestől a forgatmány meg nem szakított láncolatával jutott a váltó birtokába, ezért mindketten rendelkeznek keresetösségi joggal.

[6] Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárást követően nem találta bizonyítottnak azt az alperesi hivatkozást, hogy 2015. augusztus 12-én – a váltómegállapodás és a váltó aláírásakor – az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége teljesen hiányzott vagy súlyosan korlátozott lett volna. Ezzel kapcsolatban értékelte az alperes megrendelésére 2017. június 20-án készített egyesített szakvéleményt, a korabeli orvosi iratokat és a tanúvallomásokat.

[7] Az egyesített szakvélemény szerint az alperes 2014. június 24-e és 2015. december 11-e közötti időszakban a beszámíthatósága súlyos fokban korlátozott volt, mivel rendszeresen fogyasztott jelentős mennyiségű alkoholt, ami akadályozta abban, hogy cselekménye körülményeit felismerje és ennek megfelelő magatartást tanúsítson. Az egyesített szakvéleményben a szakértők rögzítették, hogy az alperes akkori pszichés állapota napi pontossággal nem ítélt meg.

[8] Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy az egyesített szakvéleményben is felhasznált orvosi dokumentációban az alperes akkori aktuális állapota került rögzítésre, az anamnézisüket az aktuális vizsgálati eredményekre és az alperes akkori saját nyilatkozataira alapították, ezzel szemben az egyesítette szakértői vélemény utólag és más célból készült.

[9] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az elégtelenség érzés és a szorongás lelkiállapot a szakértők által vizsgált időszakban az általuk feldolgozott adatok alapján nem volt megállapítható. A 2014. október 29-i zárójelentés ilyen érzetekre utalást sem tartalmaz, a 2016. július 25-i ambuláns lap szerint az alperesnél a szorongás és a feszültség 2015. december 11-ét követően kellett, hogy jelentkezzen. A 2016. november 28-i pszichológus szakértői vizsgálat anyagából az derül ki, hogy az alperes szorongásos problémáit a 2015. évi folyószámla-hitelszerződéshez kapcsolódó váltókezesség vállalás és a céget terhelő adósság visszafizetésének kötelezettsége okozta. Az elsőfokú bíróság ezen szakértői vizsgálatból figyelembe vette azt is, hogy a pszichológus rögzítette: az alperes felfogása, megértése átlagos, figyelme felkelthető és a témánál tartható, tudata tiszta és az orientáció megtartott.

[10] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a korabeli orvosi dokumentációk nem támasztották alá az egyesített szakértői vélemény azon megállapításait, hogy az alperes a vizsgált időszakban rendszeresen fogyasztott jelentős mennyiségű alkoholt, továbbá az alkohol a kombinatív ítélet alkotásra kiható romboló hatással volt. Az alperes egyesített szakvélemény készítésekor tett saját állítása is azt igazolta, hogy 2014. október 29-e és 2015. október 29-e között nem fogyasztott alkoholt. Mindebből az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy a perbeli szerződés aláírásának az időpontjában az alperes belátási képességét a rendszeresen fogyasztott jelentős mennyiségű alkohollal nem lehet összefüggésbe hozni, az egyesített szakvéleményben szereplő azon megállapítással szemben, hogy az alperes beszámíthatósága 2014. június 24-e és 2015. december 11-e között súlyos fokban korlátozott volt, a perben releváns időszakhoz közelebbi okiratokba foglalt alperesi nyilatkozatokat, valamint orvosi, pszichiáteri és pszichológusi megállapításokat fogadta el hitelt érdemlőnek.

[11] Az egyesített szakvélemény jelentőséget tulajdonított a 2014. szeptember 15-én végzett vizsgálat eredményének, amely organikus agyi eltérést mutatott. A CT-vizsgálaton készített felvétel azonban már nem állt rendelkezésre, a 2014. október 29-i zárójelentés, amely szerint a CT-vizsgálaton készített felvételt is vizsgálták az orvosok, megvonásos rohamnak vélelmezték az epilepsziás roszulléteket, egyéb megállapításokat ebben a körben nem tettek. Ez a zárójelentés azt is rögzítette, hogy a pszichológusi vizsgálat az alkohol etiológiájú, organikus érintettsége mellett kiemelkedő intellektuális teljesítményt tapasztalt az alperesnél. Mindebből az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az apró lacunaris infarktuszok az alperes intellektuális teljesítményét nem ronthatták le olyan szintre, amely a kiemelkedő intellektuális teljesítmény alatt helyezkedne el. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az egyesített szakvéleménynek a CT-vizsgálat eredményére vonatkozó megállapítása nem feleltethető meg a 2014. október 29-i pszichiátriai zárójelentés pszichológiai vizsgálati részében tett azon megállapításnak, hogy az alperes kiemelkedő intellektuális teljesítményt produkál. A kombinatív ítéletalkotás, a bonyolultabb feladatok megítélése kiemelkedő intellektuális teljesítménynek nyilvánvalóan tárgya lehet, a 2014. október 29-i megállapítás abba az időszakba esik, amit az egyesített szakvélemény 3 évvel

később vizsgált, ezért az elsőfokú bíróság a korabeli vizsgálat megállapítását fogadta el és nem a három évvel későbbi következtetést, amely a korabeli megállapítástól való eltérést semmilyen módon nem indokolta és nem támasztotta alá bizonyítékkal.

[12] Az elsőfokú bíróság az egyesített szakvélemény második kérdésre adott válaszát ugyancsak nem fogadta el, mivel e vélemény kialakításához felhasznált korabeli orvosi dokumentáció ezt nem igazolta, figyelemmel arra, hogy a 2014. október 29-i zárójelentés a CT-vizsgálat eredménye mellett kiemelkedő intellektuális teljesítményt rögzített, amiből az következik, hogy az organikus eltérések az alperesnél ugyanebben az időszakban súlyos fokban korlátozott belátási képességre nem vezethettek.

[13] Az elsőfokú bíróság az egyesített szakvéleményt készítő szakértő1 és szakértő szakértők nyilatkozatából azt állapította meg, hogy a szerződéskötés napjára vonatkozó kétséget kizáró előadást nem tettek az alperes belátási képességének fennállásával kapcsolatban, a szakértők meghallgatása nem támasztotta alá az alperesnek az érintett időszakra vonatkozó súlyosan korlátozott belátási képességét.

[14] tanú5 és tanú3 tanúk vallomása bizonyította az alperes súlyos fokú vagy hiányzó belátási képességét, a perbeli szerződés megkötésének időpontja körül nem tapasztaltak az alperes viselkedésében semmi szokatlant, azt barátságosnak, átlagosnak, normálisnak minősítették. tanú9 és tanú7 nyilatkozatai az alperes belátási képességére vonatkozóan nem tartalmaztak értékelhető adatot.

[15] Ezt követően az elsőfokú bíróság az alperes fizetési kötelezettségét vizsgálta és rögzítette, hogy a perbeli váltó a Vár. 75. §-a szerinti saját váltó, amelyen az alperes váltókezeséget vállalt.

[16] A Vár. 17. §-a alapján előterjesztett váltókifogásokat az alábbiak szerint tartotta alaptalannak.

[17] Az I. rendű felperes a perben becsatolt váltóval igazolta váltóbirtokosi minőségét, az elsőfokú eljárás alatt a váltót az I. rendű felperes a II. rendű felperesre ruházta át a Vár. 20. § (1) bekezdése szerint.

[18] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy az I. rendű felperes a váltó szövegét megváltoztatta, figyelemmel arra, hogy az I. rendű felperesnek biankó váltó került átadásra, azon az óvás nélküli nyilatkozat és az alperes, valamint az adós aláírása szerepelt. Minden egyéb adatot az I. rendű felperes töltött ki, amely a váltó kiállításának alapját képező váltómegállapodásnak megfelelően történt. Jelen esetben

a ténylegesen hiányzó szöveg beírására került sor, azaz nem a váltó szövegét változtatta meg az I. rendű felperes.

[19] A látra szóló váltó elkészen történő bemutatásával összefüggésben az elsőfokú bíróság utalt a permegszüntetés körében kifejtettekre és erre figyelemmel a perbeli váltó követelés elévülését nem találta megállapíthatónak.

[20] Az elsőfokú bíróság a váltó adatai alapján megállapította, hogy az határozott napra szóló váltó, erre figyelemmel bíróság előtti érvényesítésére az egyenes váltóadás váltókezesével szemben határidőben került sor.

[21] A váltómegállapodás alapján a hitelező az óvás alól felmentést kapott, ugyanakkor a fizetés végett bemutatott váltóhoz óvást pótló nyilatkozatot csatolt, amely azonban azért nem vehető figyelembe, mert a telepes és a hitelező azonos jogi személy (BH1996. 2013., BH1997. 181.).

[22] Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy a perbeli váltómegállapodás nem ütközik jóerkölcsbe, erre vonatkozó adat, tény, bizonyíték a perben nem merült fel.

[23] A kamatfizetés kezdő időpontját a II. rendű felperes kereseti kérelmétől eltérően határozta meg, figyelemmel arra, hogy a váltókezeset igazoltan az I. rendű felperes a perindítással szólította fel fizetésre, ezért az tekintendő a bemutatás napjának, amelyhez képest az alperes fizetési késedelme az azt követő naptól, azaz 2018. augusztus 22-étől állapítható meg.

[24] Az alperes a váltóban foglalt feltétlen fizetési kötelezettségét nem teljesítette, ezért az elsőfokú bíróság a Vár. 32. § (1) bekezdése és 48. § (1) bekezdése alapján marasztalta.

[25] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte annak a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 381. §-a alapján a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 300. § (1) bekezdésében, valamint a Pp. 323. § (2) bekezdés és (3) bekezdés b) pontjában foglalt szabály megsértésével a perbeli okirati bizonyítékokat iratellenesen értékelte, a logika szabályaival ellentétesen állapította meg a tényállást és abból helytelen következtetéseket vont le.

[26] Másodlagosan kérte a Pp. 383. § (1), (2) és (3) bekezdései alapján a Pp. 379. §-ára alapítottan a megváltoztatását akként, hogy azt végzéssel helyezze hatályon kívül és az eljárást a Pp. 240. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a Pp. 176. § (1) bekezdés g) pontjában foglaltakra – szüntesse meg. Arra hivatkozott, hogy a váltóbirtokos nem állt perben, kizárólag név3 váltóbirtokost illeti meg a Vár 28. §-a alapján a váltóból eredő közvetlen kereseti jog.

[27] Kérte továbbá az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 383. § (1), (2) és (3) bekezdései alapján a megváltoztatását és a kereseti kérelem elutasítását a váltókezesség vállalás semmissége miatt, mivel 2015. augusztus 12-én az alperesek a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:9. § (1) bekezdése szerinti és igazságügyi orvosszakértői véleménnyel alátámasztott belátási képessége hiányzott.

[28] Kérte továbbá az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 383. § (1), (2) és (3) bekezdései szerinti megváltoztatását akként, hogy állapítsa meg, a biztosítéki váltó alapjául szolgáló folyószámlahitel követelés a folyószámlahitel-szerződés 2017. június 6-i felmondással történt esedékessé válásától számított öt év alatt elévült, elévülést megszakító körülmény nem következett be; továbbá a váltóátruházási nyilatkozat 2017. november 22-e előtt keletkezett, amelyből következően a II. rendű felperes váltókövetelése a Vár. 70. § (2) bekezdése szerint 2018. november 22-én elévült.

[29] Kérte még az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 383. § (1), (2) és (3) bekezdései szerint történő megváltoztatását, az ítélet végzéssel történő hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését a Pp. 240. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a Pp. 176. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakra – mivel az I. rendű felperes által megváltoztatott szövegű váltó az alperes által nem került aláírásra, ezért a Vár. 69. §-a alapján nincs helytállási kötelezettsége.

[30] Mindezek mellett kérte a felpereseket első- és másodfokú perköltségben marasztalni.

[31] Az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését, illetve megváltoztatását indokolja az, hogy az elsőfokú bíróság ugyan helyt adott az alperes igazságügyi orvosszakértői bizonyítási indítványának, ugyanakkor ezt követően megalapozatlanul mellőzte az igazságügyi szakértők által készített szakvéleményben és meghallgatásukkor személyesen is előadott megállapításait anélkül, hogy felmerült volna, hogy a szakvélemény homályos, hiányos, önmagával, a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik vagy helyességéhez nyomatékos kétség fér. Amennyiben egy kérdést a bíróság szakkérdésnek minősít, azt később nem teheti jogkérdéssé. Erre figyelemmel a II. rendű felperes által benyújtott 2021. december 8-i keltezésű igazságügyi orvosszakértői szakvéleményeket véleményező „értekezés” nem bír relevanciával, mivel a II. rendű felperes jogi képviselője nem rendelkezik orvosi szaktudással. Az elsőfokú bíróság a Pp. 300. § (1) bekezdésében foglalt szabályt megsértette az alperes váltókezesség vállalásakor cselekvőképtelenségét eredményező egészségi állapotával összefüggő szakkérdésben a bizonyítékok mérlegelésével, mivel olyan különleges szakértelmet igénylő kérdésben

mellőzte a szakértői vélemény figyelembevételét, amellyel kapcsolatban nem rendelkezik megfelelő szaktudással.

[32] A fellebbezése indokolásában a konkrét jogorvoslati kérelmek beazonosítását mellőzve arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság tévesen, iratellenesen és a közokirati bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével törvénysértő módon járt el a váltóbirtokos személyének megjelölésével kapcsolatban. Az I. rendű felperes akkor indíthatta volna meg a váltópert, ha okirattal és a váltó ellenértékének kifizetéséről szóló igazolással bizonyította volna, hogy közte és név3 között váltóátruházás történt. Az elsőfokú bíróság törvénysértően tekintette váltóbirtokosnak az I. rendű felperest azért, mert a 2021. május 27-i perfelvételi tárgyaláson felmutatta a váltót, ugyanakkor arra vonatkozóan bizonyítékot nem mutatott be, hogy milyen jogügylet alapján tekinti magát váltóbirtokosnak név3t követően. Téves és közokiratellenes az elsőfokú bíróságnak azon álláspontja, hogy név3 a közjegyző előtt nem a saját nevében, hanem valakinek a meghatalmazottjaként járt el, figyelemmel arra, hogy a közokiratba foglalt ténytanúsítvány erre nem utal. Az elsőfokú bíróság súlyosan megsértette a Pp. 323. § (2) bekezdése és (3) bekezdés b) pontjában biztosított közokiratba vetett közbizalom alapelvét, amikor a közokiratba foglalt ténytanúsítvány által tanúsított és senki által meg nem támadott tényeket nem fogadta el valós tényekként.

[33] Téves és iratellenes az elsőfokú bíróságnak azon álláspontja, hogy az I. rendű, majd a II. rendű felperest kell váltóbirtokosnak tekinteni, mivel egyikük sem igazolta a váltó átruházását. Az elsőfokú bíróság a II. rendű felperesi jogutódlást kizárólag a Ptk. 6:193. §-ára alapítottnan állapította meg, ugyanakkor ebben az időpontban nem állt rendelkezésére semmilyen váltóátruházási nyilatkozat. A dátumot nem tartalmazó váltóátruházási nyilatkozatot csak jóval ezen végzés meghozatalát követően nyújtotta be a II. rendű felperes, illetve az I. rendű felperes. A váltóátruházást és annak jogszerűségét továbbra is vitatta, figyelemmel arra, hogy az I. rendű felperes nem volt a váltó birtokosa, így azt átruházni sem tudta, a II. rendű felperes a váltóátruházásért ellenértéket nem fizetett. A kétszeres követelés tilalmába ütközik, hogy mivel sehol nem került megállapításra az, hogy valóban fennáll-e bármilyen követelése az adósnak a folyószámlahitel-szerződésre alapítva, továbbá, azt milyen formában érvényesítette a II. rendű felperes az adóssal szemben.

[34] A logika alapvető szabályait hagyta figyelmen kívül és a józan ész követelményének is ellentmond az, hogy az egyesített szakvélemény 2014. július 24-e és 2015. december 11-e közötti időszakra megállapította az alperes cselekvőképességét kizáró alperesi alkoholfüggőséget, ugyanakkor 2015. augusztus 12-ére nem találta megállapíthatónak, mivel egy adott időszakon belül egyetlen napon nem lehet cselekvőképese.

[35] A felperesi indítványra meghallgatott négy tanú közül három – tanú1, tanú3 és tanú5 – a mai napig is az I. rendű felperes alkalmazásában állnak, így ezen tanúk befolyásmentessége nem áll fenn. tanú4 nem alkalmazottja már az I. rendű felperesnek, ugyanakkor vallomása irreleváns, mert az alperest nem ismerte. Képesítés hiányában egyik tanú sem tudta azt megállapítani, hogy az alperes 2015. augusztus 12-én cselekvőképtelen állapotban volt-e vagy sem. Sérelmezte, hogy a tanúknak az elsőfokú bíróság sem az eredeti

váltót, sem annak másolatát nem mutatta be, ezért nem tudtak arról nyilatkozni, hogy milyen tartalommal került aláírásra a perbeli váltó.

[36] Továbbra is állította, hogy a II. rendű felperes által érvényesíteni kívánt jog a Vár. 70. §-a szerint elévült, erre figyelemmel egyik felperesnek sincs keresetösségi joga. Ezen túlmenően a váltóátruházás 2017. november 22-i időpontjára tekintettel a II. rendű felperesnek egy év állt volna a rendelkezésére, hogy a követelését az alperessel szemben érvényesítse, amelyet azonban elmulasztott.

[37] Álláspontja szerint az elévülés szempontjából vizsgálni kell a folyószámlahitel-szerződés alapján fennálló követelést is. A II. rendű felperes azonban az adós társaság vonatkozásában folyamatban lévő felszámolási eljárásban a felszámolónak még nem nyilatkozott arról, hogy az alapjogviszony alapján a követelés kiegyenlítésre került-e. Álláspontja szerint a folyószámlahitel követelés és a váltókövetelés egy időben nem állhat fenn, mivel a váltókövetelés csak akkor létezik, ha a folyószámlahitel követelés a váltóval kifizetésre került. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor nem vizsgálta, hogy a folyószámlahitel jogviszonyból áll-e fenn követelés és ha igen, akkor miből ered a váltókövetelés. Minderre figyelemmel az elsőfokú eljárásban egy nem létező váltókövetelés elbírálására került sor.

[38] A folyószámlahitel-szerződés a bank 2017. június 6-i felmondással történt esedékessé válásától számított öt év alatt a Ptk. 6:22. § (2) bekezdésére figyelemmel 2022. június 6-án elévült, a felperesek egyike sem igazolta a Ptk. 6:25. § (1) bekezdésébe foglalt elévülést megszakító körülményt, ezért a II. rendű felperes a folyószámlahitel követelés elévülése miatt bírósági úton követelést nem érvényesíthet.

[39] A 2017. november 22-i óvás felvételére figyelemmel a felperesek között a váltóátruházást ezen időpont előttinek kell tekinteni, a II. rendű felperesnek ettől számítva egy év állt volna rendelkezésére, azaz 2018. november 22-éig érvényesíthette volna követelését az adós társasággal és az alperessel szemben, amely határidőt elmulasztotta.

[40] Iratellenes az elsőfokú bíróságnak a 2018. augusztus 21-i alperesi fizetési késedelem beállta körében rögzített álláspontja, mivel a hitelszerződés lejárttá és esedékessé 2017. június 6-ától vált.

[41] Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes váltókezesességből való kielégítési jogát a váltómegállapodás 2. pontjában rögzített szerződéses megállapodás korlátozza azzal, hogy összekapcsolja a biztosított követelést a váltókezesességgel. A felperes a váltókezesességből eredő jogait csak a biztosított szerződésből eredő követelés érvényesítése érdekében – annak erejéig – elszámolási kötelezettség mellett gyakorolhatja. Idézte a Ptk. 6:417. § (1) bekezdését és ezzel kapcsolatban részletesen kifejtette a kezes helytállási kötelezettségét.

[42] Változatlanul az volt az álláspontja, hogy az I. rendű felperes a váltó szövegét a Vár. 69. §-ában meghatározott módon megváltoztatta, figyelemmel arra is, hogy a perben két váltó került benyújtásra, a váltó aláírásának időpontjában nem hagyta jóvá az I. rendű felperes által később kitöltött szöveget. A kitöltetlen váltó körében továbbra is fenntartotta, hogy a váltó látra szóló, ezért az éven túli bemutatása miatt a kereset elutasításának van helye.

[43] Az I. és a II. rendű felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben kérték az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását, mivel az helyes, megfelel a tényeknek és a jogszabályoknak.

[44] Téves az alperesnek az az állítása, hogy a váltóbirtokos név³, mivel nincs olyan váltó, amely ezt igazolná. A II. rendű felperes a 2021. május 27-i tárgyaláson mutatta fel az eredeti váltót, a Vár. 16. §-a alapján a II. rendű felperest kell váltóbirtokosnak tekinteni, mivel e jogát a váltóátruházások meg nem szakított láncolatával igazolta. A váltóbirtokos személyének megállapítása a bíróság hatáskörébe tartozik, amely döntést az eredeti váltóra alapítottnak kell meghozni. A közjegyzői közokirattal éppen az került bizonyításra, hogy 2018. szeptember 13-án az I. rendű felperes volt a váltóbirtokos.

[45] A leszámítolás jelen ügyben nem értelmezhető, az alperesnek a váltókezességre tekintettel van teljesítési kötelezettsége a váltóbirtokos felé a váltó alapján. A váltó önmagában megtestesíti a követelést, ez alapján helye van a váltópernek, az I. és II. rendű felperesek közötti elszámolás pedig nem tartozik az alperesre.

[46] Az alperes kétszeres követelés tilalmával kapcsolatos okfejtése téves, mivel az alapjogviszony alapján nem történt fizetés, ezt az alperes maga sem állította soha.

[47] Nem értettek egyet az alperes azon állításával, hogy a váltó átruházás dátum hiányában formai hibában szenvedne, mivel a Vár. 20. § (2) bekezdésének megfogalmazásából is következően az nem alaki kellék.

[48] Az alperes sem a tanúkkal, sem a szakértőkkel, illetve a szakvéleménnyel nem tudta bizonyítani, hogy a váltókezességet napján hiányzott volna a cselekvőképessége, az elsőfokú bíróság ítéletében részletesen kifejtett álláspontjával egyetértettek. A jelen esetben nem arról van szó, hogy az elsőfokú bíróság a szakkérdéshez szükséges szakértelemmel ruházta volna fel magát, hanem arról, hogy a perben nincs olyan szakvélemény, amely azt mondta volna ki, hogy az alperes 2015. augusztus 12-én cselekvőképtelen volt, a szakértők nem tudtak konkrét, kétséget kizáró előadást tenni az alperes 2015. augusztus 12-i állapotára vonatkozóan, ezért ennek bizonyíthatatlansága az alperes terhére esik.

[49] Az absztinencia és az állapotjavulás tekintetében előadták, hogy az egyesített szakvélemény 8. oldala szerint az alperes még 2015-ben is absztinens volt, az nem derült ki, hogy mikor kezdett el újra inni 2015-ben. Az egyesített szakvélemény 16., 18., 19. és 20. oldalain lévő előadásból az valószínűsíthető, hogy a 2014. év jelentős része, a teljes 2015. év, valamint a 2016. év egy részében absztinens korszaka volt. Az egyesített szakértői véleményből és a szakértők tárgyaláson tett előadásából az nem derült ki, hogy a perbeli jognyilatkozat megtételekor az alperes milyen állapotban volt, az viszont valószínűsíthető, hogy az állapota javult.

[50] Hangsúlyozták, az alperes 2021. július 6-án tartott tárgyaláson elhangzott nyilatkozataiból, továbbá az egyesített szakvéleményben szereplő előadásából az a következtetés vonható le, hogy az alperes a kérdéses időszakban több olyan felelős és átgondolt üzleti döntést is hozott, amelyhez belátási képessége birtokában kellett lennie. 2015. augusztusában lakást kívánt vásárolni, 2015. augusztus 14-én az alperes üzlettársa bejelentette kiválását az adós társaságból, a cég2-ben fennálló részesedését el akarta adni, a hitelfelvétel okait ismerte, a váltókezesiséget pedig azért vállalta, mert az üzlettársa arra nem volt hajlandó. 2015. decemberében az adós cégben azért lett ismét ügyvezető, hogy a céget talpra állítsa, erre konkrét tervei voltak. Ezen túlmenően a cég2 2015-ben 142.000.000 forint összegű bevételt ért el, amelyhez az alperes komolyan hozzájárult.

[51] Az alapkövetelés biztosítását biankó váltó képezte, amelynek kizárólag az az érvényességi feltétele, hogy a váltóadós aláírása már a kiállításakor szerepeljen rajta, a többi adata utólag is pótolható. A biankó váltó kitöltése nem minősül a váltószöveg megváltoztatásának, kizárólag a váltó érvényesítéséhez szükséges adatok pótlását jelenti, amelyhez nem kell a váltókezes újabb aláírása. Megjegyezték, hogy még egy esetleges kellék hiány is pótolható, akár az igényérvényesítés során, azaz a lejáratot követően is.

[52] Az alperesnek a Pp. 176. § (1) bekezdésének e) pontjára történő hivatkozás kapcsán előadták, hogy a II. rendű felperes rendelkezik a Pp. 33. §-a szerinti perbeli jogképességgel.

[53] Az alapkövetelés engedményezése nem zárja ki a váltó forgatás útján történő átruházását, mivel a váltó az alapjogviszonytól független, önállóan forgalomképes, átruházható értékpapír.

[54] Kiemelték, hogy a jelen perben óvás nélküli váltóról van szó, a perbeli követelés nem évült el.

[55] A váltó megállapodásban a felek arról rendelkeztek, hogy a váltó fizetés végett a kibocsátástól számított öt éven belül bemutatható, amely határidőn belül az I. rendű felperes a váltót fizetés végett bemutatta. A periratokból egyértelműen megállapítható, hogy a váltó bemutatásakor, az azt követő fizetési felszólításkor, a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem benyújtásakor, illetve a keresetlevél beadásakor kétséget kizáróan az I. rendű felperes volt a váltó kizárólagos birtokosa, amely a perben forgatmány útján került a II. rendű felpereshez. A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelme benyújtására 2018. augusztus 21-én került sor, amely elévülést megszakító cselekmény.

[56] Utaltak továbbá arra, hogy a perbeli váltó tartalmazza az esedékesség megjelölését, ezért nem látra szóló váltó.

[57] Az alperesnek azt az érvelését, hogy az adós céggel szemben a folyószámlahitel-szerződésből eredő követelés 2022. június 6-án elévült, a Pp. 373. § (2) bekezdése értelmében figyelmen kívül kell hagyni, mivel az elkészt. Ezen túlmenően az érvelés téves is, mert a váltó a követelést önállóan testesíti meg, a váltókezességet a váltó összegének a megfizetéséért vállalják. Jelen ügyben az alperes nem sima kezességet, hanem váltókezességet vállalt, ezért a váltókezességre vonatkozó speciális szabályokat kell alkalmazni.

[58] Előadták, hogy az I. rendű felperes megpróbálta a követelését váltóbeszedés útján érvényesíteni, továbbá a kényszertörlési eljárás során 2020. június 30-án hitelezői igényét bejelentette, a II. rendű felperes a felszámolási eljárásban 2022. június 28-án jelentette be a hitelezői igényét.

[59] Az alperes a fellebbezés kiegészítéseiben az elévülési kifogását változatlanul fenntartotta. Állította, hogy „...az elévülés abban áll, hogy fizetésre a váltó törvényi határidő után lett benyújtva”, ezért az ebből eredő követelés sem az adós társasággal, sem az alperessel mint kezessel szemben bírósági úton nem érvényesíthető.

[60] Új tényként hivatkozott arra és okirattal igazolta, hogy 2022. december 9-én az adós társaság felszámolója a II. rendű felperest arról tájékoztatta, a váltókövetelés elévülése miatt a bejelentett hitelezői igényt nem ismeri el, a II. rendű felperest mint hitelezőt a hitelezői nyilvántartásból törli.

[61] Az I. rendű felperes vonatkozásában előadta továbbá, hogy 2020. december 20-áig – a folyószámlakövetelés II. rendű felperesre történő engedményezéséig – biztosan nem létezett váltókövetelés, és/vagy nem álltak fenn a váltóper indításának a feltételei; ezen túlmenően nem bizonyította a perben érvényesíteni kívánt igények fennállását és összecszerúságát sem; továbbá nem bizonyította, hogy a váltóper megindításakor könyveiből a folyószámlahitelen alapuló követelést kivezette és kizárólag váltón alapuló követelése állt fenn. Minderre figyelemmel az I. rendű felperes keresetét 2017-ben el kellett volna utasítani.

[62] A II. rendű felperes az I. rendű alperesnek csak a folyószámlakövetelés vonatkozásában vált jogutódjává, e körben utalt a 2021. február 23-án előterjesztett beadványában foglaltakra. Amennyiben a Fővárosi Ítéltábla a forgatással kapcsolatos alperesi álláspontot nem osztaná, úgy állította, hogy kizárólag annak megállapításának lenne helye, hogy a II. rendű felperes egyszerre birtokolta „az alapügyletből fakasztott és a váltóra alapított követelést”, amelyből következően a két jogcím szerinti követelés egyidejűsége kizárt és/vagy nem álltak fenn a váltóper indításának a feltételei. Ezen túlmenően a II. rendű felperes az alperes kifejezett vitatása ellenére nem bizonyította a perben érvényesíteni kívánt igénye összecszerűségét sem; továbbá nem bizonyította, hogy a váltóper megindításakor könyveiből a folyószámlahitelen alapuló követelést kivezette és kizárólag váltón alapuló követelése állt fenn.

[63] A per során nem nyert bizonyítást, hogy a II. rendű felperes akár az engedményezés ellenértékét, akár a váltó forgatásáért járó ellenértéket kifizette volna, ennek hiányában azonban a váltót nem szerezhette meg.

[64] Az I. rendű felperes az alperes fellebbezése kiegészítésére vonatkozóan előadta, hogy az azokban szereplő nyilatkozatok hatálytalanok, mivel a fellebbezésben kell előadni annak indokait. Ezen túlmenően az összecszerűség vonatkozásában, illetve a váltót megelőző per indítására előadott hivatkozásai elkéstek, ezeket az elsőfokú eljárásban kellett volna előadnia. Álláspontja szerint a felszámoló nem jogosult arról dönteni, hogy a váltón alapuló követelés elévült.

[65] A II. rendű felperes ugyancsak kérte az alperes Gf/8. és Gf/9. sorszámú beadványainak a figyelmen kívül hagyását, egyetértett az I. rendű felperes által felhozott érvekkel.

[66] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelmében bírálta felül, mivel az alperes elsődleges fellebbezési kérelme annak hatályon kívül helyezésére irányult, ezért nem volt jogorvoslati kérelem hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése.

[67] Az alperes fellebbezése nem alapos.

[68] A másodfokú eljárás kereteit főszabály szerint a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem határozzák meg. A határozott fellebbezési kérelemben meg kell jelölni, hogy a fellebbező fél az elsőfokú ítéletet teljes egészében, illetőleg mely részében támadja, milyen konkrét döntést kér a másodfokú bíróságtól. A kérelemhez kapcsolódóan ezen túlmenően a fellebbező félnek a fellebbezésében elő kell adni a kérelem indokait is, azaz ki kell fejtenie azt is, hogy az elsőfokú ítéletet milyen okból tartja sérelmesnek. Mindezekon túlmenően a fellebbezésben meg kell jelölni azt az anyagi vagy eljárásjogi jogszabálysértést, amelyen a fellebbezés alapul, amelyet az elsőfokú bíróság a fellebbező fél álláspontja szerint elkövetett. A jogszabálysértés megjelölése körében 2021. január 1-jétől már nem kell konkrét

jogszabályhelyre hivatkozni, megfelelő az is, ha a fellebbező fél világosan, azonosítható módon, szövegesen körülírja az állított anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést. A felek rendelkezési jogával összhangban a másodfokú bíróság a felülbírálati jogkörét alapvetően kérelemre gyakorolhatja. E vonatkozásban a kérelemnek nem csak azt a részét kell figyelembe venni, amelyben a fellebbező fél előadja, hogy a másodfokú bíróságtól milyen döntés meghozatalát kéri, hanem azt is, hogy a fellebbezését mely indokok alapján milyen jogszabálysértésre alapítja, azaz a másodfokú bíróság a fellebbezés indokaihoz is kötve van.

[69] A Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében az ítéltábla felülbírálati jogkörét – a (2) és (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, ellenkérelem, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősül a Pp. 371. § (1) bekezdés a), b) és d) pontjaiban megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[70] A felperes elsődleges fellebbezési kérelme a Pp. 381. §-a alapján az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, valamint új határozat hozatalára irányult.

[71] A fenti jogszabályi rendelkezésből következően az elsőfokú bíróság ítéletének mérlegelhető hatályon kívül helyezésére akkor kerülhet sor, ha az elsőfokú bíróság a fél által a fellebbezésében hivatkozott, az ügy érdemi eldöntésére kiható lényeges eljárási szabálysértést követett el és ezen szabálysértés orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, nem észszerű.

[72] Az alperes a fellebbezésében a Pp. 300. § (1) bekezdésének, valamint a Pp. 323. § (2) bekezdésének és (3) bekezdés b) pontjának a megsértését jelölte meg. A Pp. 300. § (1) bekezdése a szakértő kötelező alkalmazását írja elő abban az esetben, amikor a jogvita kereteinek a meghatározásához vagy a perben jelentős tény megállapításához különleges szakértelem szükséges. Az alperes az elsőfokú eljárásban igazságügyi szakértő kirendelését nem kérte, hanem a Pp. 302. § (1) bekezdése szerint eljárva 2018. december 12-én 6.G.41.350/2018/8/A. sorszám alatt igazságügyi pszichiáter, pszichológus és orvos magánszakértői véleményt csatolt. Ezen túlmenően 2021. november 9-én magánszakvéleményt készítő szakértők tárgyaláson történt meghallgatásukra is sor került. A magánszakértők szakkérdésben foglaltak állást, a magánszakvélemény tartalmának és a magánszakértők nyilatkozatainak az értékelése azonban a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint a bizonyítás eredményének mérlegelése körébe tartozik, amely a bíróság feladata. Az alperes fellebbezésben tett állításával szemben az elsőfokú bíróság nem szakkérdésben foglalt állást, hanem az alperes által becsatolt a magánszakvéleményt, a magánszakértők tárgyaláson tett előadásait a Pp. 279. § (1) bekezdése alapján összevetette a perben rendelkezésre álló egyéb orvosi iratokkal, valamint az alperesnek az egyes vizsgálatokkor tett személyes előadásaival és mindezeket összességében értékelte és mérlegelte amikor részletesen megindokolta, hogy miért nem találta bizonyítottnak azt az alperesi állítást, amely szerint 2015. augusztus 12-én az alperesnek az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége teljesen hiányzott vagy súlyosan korlátozott lett volna.

[73] Téves az alperesnek a Pp. 323. § (2) bekezdésének, valamint (3) bekezdés b) pontjának megsértésére hivatkozása is, mivel a közjegyző ügyiratszám 1 szám alatt 2018. szeptember 13-án 9 óra 33 perckor az 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 137. §-ára hivatkozással tanúsítványt (közokiratot) állított ki, amely csak és kizárólag azt tanúsítja, hogy a közjegyző a másolatot összehasonlította a felmutatott dokumentummal és ennek alapján azt állapította meg, hogy a másolat a közjegyzőnek felmutatott okirattal megegyezik: „... Ez az elektronikus másolat az előttem eredetiként felmutatott két lapon két oldalból álló, összetűzött papír alapú dokumentummal egyező...” (hitelesítési záradék). Minderre azért volt szükség, mert a jelen ügyben már alkalmazandó Vt. 91. § (1) bekezdése előírja, hogy a keresetlevélhez csatolni kell a váltó hiteles másolatát, azaz a Pp. 171. §-át kiegészítve azt a keresetlevél kötelező mellékletévé teszi. Az eredeti váltót a II. rendű felperes az elsőfokú eljárásban a 2021. május 27-én tartott tárgyaláson felmutatta, annak eredetiségét az alperes nem vitatta.

[74] Mindezekből következően az elsőfokú bíróság sem a szakértő alkalmazásának a szabályait, sem az okiratok értékelését nem sértette meg, a Pp. 381. §-ában meghatározott egyik feltétel sem teljesült, amelyből következően az elsőfokú bíróság a tényállást sem állapította meg iratellenesen.

[75] Ezen túlmenően az alperes által a fellebbezésében állított szabálysértések – azok megvalósulása esetén – nem minősülnek hatályon kívül helyezési oknak, hanem – tartalma szerint – az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörét támadja, amely az elsőfokú bíróság határozatának a megváltoztatására szolgálhat alapul, mint ahogy erre az alperes a másodlagos fellebbezési kérelme körében hivatkozott is.

[76] Az alperes másodlagos fellebbezési kérelme körében több jogorvoslati kérelmet terjesztett elő úgy, hogy azok elbírálásának a sorrendjét nem határozta meg, ezért ezen belül a Fővárosi Ítéltábla először azokat a hivatkozásokat vizsgálta, amelyek nem az érdemi elbírálás körébe tartoznak, mert amennyiben az eljárás megszüntetése mellett az ítélet kötelező hatályon kívül helyezési oka fennáll, abban az esetben az elsőfokú bíróság ítéletének érdemi felülbírlatára nem kerülhet sor.

[77] Az alperes az ítélet kötelező hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését a Pp. 379. §-ára alapítottan kérte, konkrét jogszabályhelyként a Pp. 240. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 176. § (1) bekezdés g) pontját jelölte meg, azaz arra hivatkozott, hogy a pert nem jogszabályban erre feljogosított személy indította. A Pp. idézett rendelkezése kizárólag arra az esetre vonatkozik, amikor jogszabály a perindításra valakit felhatalmaz, illetve amikor úgy rendelkezik, hogy valamely kereseti követelést kizárólag a jogszabályban erre feljogosított személy indíthat. Az a kereseti kérelem amikor a felperes olyan igényt érvényesít, amely igény érvényesítésére bármely oknál fogva nem jogosult, nem vonható a Pp. idézett rendelkezése alá.

[78] A Vár. 28. §-a alapján a váltóbirtokost illeti meg a váltóból eredő közvetlen kereseti jog, ez azonban nem minősül a jogszabály által nevesített keresetindításra jogosult személynek. Annak elbírálása ugyanis, hogy név3t vagy az I. rendű, illetve a II. rendű felpereseket kell-e váltóbirtokosnak tekinteni és erre figyelemmel kit illet meg a váltóból eredő közvetlen kereseti jog, az a keresetőségi jog körébe tartozik. A keresetőségi jog, azaz annak eldöntése, hogy a II. rendű felperest illeti-e meg az igényérvényesítési jogosultságát az általa nevezett alperessel szemben, az ügy érdemére tartozó olyan anyagi jogi kérdés, amelynek tárgyában a bíróságnak ítélettel kell határoznia. Abban az esetben, amikor a felperes nem az őt megillető igényt érvényesíti vagy nem azzal az alperessel szemben támaszt keresetet, akivel jogviszonyban áll, a jogvitát érdemben kell elbírálni és ítélettel kell dönteni, a per megszüntetésére ezen az alapon nem kerülhet sor.

[79] Az alperes az ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését a Pp. 379. §-ára alapítottan a Pp. 240. § (1) bekezdésére – figyelemmel a Pp. 176. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakra – is kérte azzal az indokkal, hogy az I. rendű felperes által megváltoztatott szövegű váltó a váltókezes alperes által nem került aláírásra, ezért nincs helytállási kötelezettsége a Vár. 69. §-a alapján. Ez az indoklás azonban nincs összhangban a jogszabályi hivatkozással, mivel a Pp. 176. § (1) bekezdés e) pontja alapján a keresetlevél visszautasításának akkor van helye, illetve a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja alapján az eljárást hivatalból akkor kell megszüntetni, ha a félnek nincs perbeli jogképessége.

[80] A perbeli jogképesség fogalmát a Pp. 33. §-a adja meg, amely szerint a perben fél az lehet, akit a polgári jog szabályai szerint jogok illethetnek és kötelezettséget terhelhetnek. A perbeli jogképesség alapvetően a polgári jog szerinti jogképességhez igazodik, így a perbeli jogképesség megilleti mindazokat a jogalanyokat, amelyeket a Ptk. vagy más anyagi jogi jogszabály szerint jogok illethetnek és kötelezettségek terhelhetnek. A perbeli jogképesség megléte ahhoz szükséges, hogy az érintett a polgári perben fél lehessen. A polgári jog szabályai szerint a jogképesek körébe az ember és a jogi személyek tartoznak. Az alperes az I. rendű felperes jogképességét vitatta, az I. rendű felperes azonban cégjegyzékbe bejegyzett jogi személy. A jogi személy jogképességére vonatkozóan a Ptk. tartalmaz rendelkezéseket, a 3:1. § (1) bekezdése szerint a jogi személy jogképes: jogai és kötelezettségei lehetnek. Az I. rendű felperes rendelkezik perbeli jogképességgel, ezért ezen ok miatt nincs helye az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezésére és az eljárás megszüntetésére. A Vár. 69. §-a a váltó megváltoztatására tartalmaz rendelkezést, ezért annak elbírálása, hogy az alperesnek milyen tartalmú váltó alapján áll fenn a fizetési kötelezettsége, ugyancsak a per érdemére tartozik, arról ítélettel kell dönteni és nem keresetlevél visszautasítási, illetve per megszüntetési ok.

[81] Hatályon kívül helyezés hiányában a Fővárosi Ítéltábla érdemben vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét abból a szempontból, hogy az alperes által hivatkozott okokra figyelemmel helye van-e az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatására és a kereset elutasítására.

[82] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, sem iratellenes, sem a logika szabályaival ellentétes ténymegállapításokat nem tett, a rendelkezésre álló valamennyi bizonyítékokat (magánszakvélemény, okiratok és tanúvallomások) okszerűen értékelte és mérlegelte, amelyek felülbírálatára a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az alábbiakra tekintettel nincs lehetőség.

[83] Az alperes a fellebbezésében a Pp. 176. § (1) bekezdés g) pontjában foglaltakra alapítottn tartalmában a II. rendű felperes keresetjogi jogát is vitatta, figyelemmel arra, hogy álláspontja szerint kizárólag név³ minősül váltóbirtokosnak.

[84] A váltó pénz fizetésére kötelező, forgatható értékpapír, két fontos jellemzője van: a benne foglalt kötelezettség absztrakt, szigorú szabályok alá esik mind a követelés érvényesítése, mind pedig a kötelezettség teljesítésének az elmulasztása. Az absztrakt kötelezettségvállalás azt jelenti, hogy a váltó független az alapügylettől, azaz a követelést maga a váltó teljes mértékben körülírja. A váltó értékpapír jellegéből következik, hogy a belőle eredő jogok teljes egészükben a mindenkori váltóbirtokost illetik meg. A perbeli esetben saját váltó kiállítására került sor, amelynek egyik alanya a kiállító (jelen esetben a perben nem álló cég¹, mint váltókötelezett), a másik a rendelvényes (az I. rendű felperes). A váltójogviszony egyéb résztvevője a váltókezes. A váltókezesség vállalása a váltóösszeg kifizetésének a biztosítására irányul és a váltókötelezett javára szól. Elengedhetetlen feltétel, hogy a nyilatkozatot magára a váltóra vezessék rá. Jelen esetben a váltókezes az alperes, a váltón szerepel az aláírása, sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezésében a váltókezesség fennállását nem vitatta. A váltó mint értékpapír magának a benne foglalt jognak a megtestesítője, az okirati formában előállított értékpapírban megtestesülő jog érvényesítéséhez szükséges annak fizikai birtoklása.

[85] A váltó a Vár. rendelkezése folytán átruházható értékpapír. A forgatmány (átruházó nyilatkozat) olyan különleges váltójogi nyilatkozat, amellyel a forgató magának a váltónak mint értékpapírnak a tulajdonjogát, valamint az értékpapírban megtestesített pénzkövetelést, továbbá a váltóból eredő összes egyéb jogot a forgatmányosra (a váltót megszerző félre) átruházza. A váltó első forgatója szükségképpen a rendelvényes lehet. A forgatmánynak, azaz a váltóátruházásnak feltétlennek kell lennie. A váltó átruházásról szóló nyilatkozatot magára a váltóra kell rávezetni, írható a hátlapra vagy szükség esetén a váltóhoz csatolt külön lapon szereplő toldatra is. A váltó előlapjára csak a kitöltött forgatmány írható. Maga a forgatmány rövid nyilatkozatból áll, elegendő a forgató aláírása is. A Vár. a forgatmány keltezését sem követeli meg. A váltóátruházásnak kétféle módja van, az egyik a kitöltött forgatmány: amikor az átruházó nyilatkozat az átruházón felül megjelöli a kedvezményezettet, azaz a forgatmányost is; a másik az üres forgatmány: amikor csak a forgatót (átruházót) jelöli meg, a forgatmányost nem. A váltó forgatása esetén a váltó birtokosát csak akkor lehet jogos váltóbirtokosnak tekinteni, amennyiben a jogát az átruházások (forgatmányok) szakadatlan láncolata igazolja. Amennyiben a forgatás mindvégig kitöltött forgatmányokkal történik, az átruházások láncolata akkor szakadatlan, ha a váltót első ízben a rendelvényes, a további alkalmakkor pedig mindig az a személy forgatta,

akit az előző forgatmány kedvezményezettként (forgatmányosként) megjelölt. Amennyiben valamelyik forgatmány nem a megelőző forgatmányostól származik, a láncolat megszakad, az ezt követő forgatmányosok a váltó alapján semmiféle jogot nem szereznek.

[86] A perbeli esetben az I. rendű felperes a II. rendű felperesre kitöltött forgatmánnyal (a váltóátruházási nyilatkozatban nemcsak az I. rendű felperes, hanem kedvezményezettként a II. rendű felperes is szerepel) ruházta át a váltót, így nem vitás, hogy a váltót első ízben a rendkívényes forgatta, azaz az I. rendű felperes a váltóhoz csatolt toldat szerint a II. rendű felperesre. A váltó további forgatására nem került sor, ezért a váltó jogos birtokosának a II. rendű felperest kell tekinteni, mivel a jogát az átruházás (forgatmány) szakadatlan láncolatával igazolta, ahogy ezt az elsőfokú bíróság is helyesen állapította meg. Amennyiben a váltóbirtokos mindennemű forgatmány rávezetése nélkül adja át másnak a váltót, ez nem forgatás és így a váltó nem igazolja a birtokosát, azaz a váltón alapuló igényérvényesítésre nem jogosít.

[87] A fent kifejtettek szerint név3 váltójogi értelemben soha nem volt a perbeli váltó birtokosa, mivel jogát a váltón szereplő átruházás szakadatlan láncolata nem igazolja. név3 fizikailag a váltó birtokába került, amikor elvitte a közjegyzőhöz, hogy az eredeti váltóról a Vt. 91. § (1) bekezdése alapján hiteles másolatot készítsen, ez azonban nem jelenti azt, hogy a váltó alapján igényt tudna érvényesíteni. Erre figyelemmel név3t a Vár. 28. §-a alapján a váltóból eredő közvetlen kereseti jog nem illeti meg.

[88] A váltókezes az ellene indított perben a kötelezettség azonossága miatt [Vár. 32. § (1) bekezdés] felhozhatja azokat a kifogásokat, amelyeket a váltóadás is felhozhatna, akiért a kezességet vállalta. Az alperes az elsőfokú eljárásban a Vár. 17. §-a alapján több váltójogi kifogást terjesztett elő, a Fővárosi Ítéltábla azonban már kizárólag azokat a kifogásokat vizsgálta, amelyeket – az általa hivatkozott indokok alapján – a fellebbezésében megjelölt. A váltókifogás megalapozottságát ténybelileg és jogilag a váltókötelezett köteles bizonyítani (BH2003. 474.).

[89] Az alperes az elsőfokú eljárásban és a fellebbezésben is arra hivatkozott, hogy a váltón szereplő kezességvállalása azért semmis, mert a jognyilatkozattétel időpontjában a belátási képessége hiányzott.

[90] Váltóképtelennek az a személy minősül, aki nem vállalhat váltókötelezettséget. Váltókötelezettséget pedig az nem vállalhat, aki a Ptk. 2:9. § (1) bekezdése szerint a jognyilatkozat megtételekor olyan állapotban volt, hogy az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége teljesen hiányzott, mert ez a nyilatkozat semmis. E hiány teljességének megítélése a bíróság kötelezettsége, amely csak részben minősül szakkérdésnek. A mérlegelés során az elsőfokú bíróságnak a szakértői véleményben foglaltak alapulvételével, a per egyéb adataival, tanúvallomásokkal, az alperes korabeli egészségi, tudati állapotának észlelt jellemzőivel történt egybevetést követően összességében értékelve kellett állást foglalnia. A belátási képesség megítélésénél különös jelentősége van a szakkérdésnek, a szakértői vélemény

ugyancsak egyike a bizonyítékoknak és azt a bíróság szabadon mérlegelheti, a mérlegelésnél azonban a szakvéleménnyel szemben csak megalapozott adatokat lehet szembeállítani. A rendelkezésre álló egyéb okiratokat (ambuláns lapok) és tanúvallomásokat a szakértői vélemény tükrében is értékelni kellett, ilyen összevető részletes értékelést az elsőfokú bíróság ítélete tartalmaz.

[91] A másodfokú eljárásban általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére, értékelésére sem. A Fővárosi Ítéltábla felülbírálati lehetősége arra korlátozódik, hogy az eljáró bíróság a mérlegelés körébe vont adatok, bizonyítékok értékelése és egybevetése során nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen, okszerűtlen következtetésre. Nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek csak az minősül, ha a bizonyítékokból a jogorvoslattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni. Felülmérlegelésnek kizárólag a Pp. mérlegelési szabályát súlyosan sértő eljárás esetén van helye.

[92] Az alperes a fellebbezésében a Pp. 279. §-ának az elsőfokú bíróság általi megsértését ugyan nem jelölte meg, azonban a fellebbezése 2. pontjában egyértelműen az elsőfokú eljárásban rendelkezésre álló bizonyítékoknak a mérlegelését támadta, a bizonyítékok közül azonban az általa beszerezett igazságügyi magánszakértői véleményben foglaltakat emelte ki, továbbá azt, hogy a tanúvallomások egy része miért volt alkalmatlan a bizonyításra.

[93] A Pp. 279. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg.

[94] A mérlegelés kizárólag a bíró perbeli cselekménye, logikai következtetés, amelyben a bizonyítást és a per egész anyagát egységesen értékeli. Az elsőfokú bíróság a bizonyítás körében többféle mérlegelési tevékenységet fejt ki: megállapítja az egyes bizonyítékok bizonyító erejét, feltárja azok összefüggéseit és ellentmondásait, majd mindezeket egybevetve, együttesen mérlegelve foglal állást arról, hogy a bizonyítandó tény az eljárás során bizonyítást nyert-e. Azt, hogy mely tények jelentősek az adott per eldöntése szempontjából, azok az anyagi jogi jogszabályok határozzák meg, amelyek ezekhez a tényekhez valamilyen jogi hatást fűznek. A perbeli bizonyítékoknak nincs előre meghatározott bizonyító ereje, ezért az elsőfokú bíróságnak nemcsak az alperes által beszerezett magánszakértői véleményt kellett értékelnie és mérlegelnie, hanem a perben rendelkezésre álló korabeli orvosi iratokat, ambuláns lapokat és az érintett időszakra vonatkozó tanúvallomásokat.

[95] Az alperes a fellebbezésében a bizonyítékok közül kiragadta az általa készítettett egyesített szakvéleményt, az abban foglaltakat hangsúlyozta, továbbá a felperes

által indítványozott tanúk vallomásából ragadott ki összefüggéseiből részleteket, mely utóbbiak körében a perbeli bizonyításra való alkalmatlanságot hangsúlyozta. A jelen perben rendelkezésre álló bizonyítékok azonban nem merülnek ki ezekben, mert a peranyag részét képezi a korabeli időszakra vonatkozó orvosi iratok (2014. szeptember 26-i zárójelentés, 2014. október 29-i zárójelentés, 2016. július 25-i ambulánslap, 2016. november 28-i ambulánslap), továbbá az alperes által indítványozott tanúk vallomásai is.

[96] A Pp. 265. § (1) bekezdése szerint a törvény eltérő rendelkezése hiányában a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el (a továbbiakban: bizonyítási érdek), továbbá a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményeit is ez a fél viseli.

[97] Ezen jogszabályi rendelkezésre tekintettel az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes a váltón lévő kezesség aláírásakor – azaz 2015. augusztus 12-én – olyan állapotba volt, hogy az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége teljesen hiányzott. Az elsőfokú bíróság ennek elbírálása során nemcsak az alperes által hivatkozott bizonyítékokat vette figyelembe, hanem a perben rendelkezésre álló valamennyi bizonyítékot értékelt és mérlegelt, részletes indokát adta az egyes bizonyítékok értékelése, valamint az összes bizonyíték összevetése alapján annak, hogy miért nem találta bizonyítottnak azt az alperesi hivatkozást, amely szerint 2015. augusztus 12-én az alperesnek az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége teljesen hiányzott. Az elsőfokú bíróság által meghatározott tényállás akkor felel meg az eljárásjogi jogszabályoknak, ha az összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéssel nyugszik. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perben rendelkezésre álló valamennyi bizonyítékot értékelt és mérlegelt, amelyből levont jogi következtetéssel a Fővárosi Ítéltábla teljes egészében egyetértett.

[98] Az alperes belátási képességének vizsgálata körében az orvosi iratokon, az egyesített szakvéleményen és a tanúvallomásokon túlmenően a saját magatartása sem hagyható figyelmen kívül, ahogy arra az I. rendű felperes a fellebbezési ellenkérelmében helyesen hivatkozott. Az alperes ugyanis a kérdéses időszakban több olyan döntést hozott, amelynek mind a magánéletére, mind az üzleti ügyeire hatással voltak, ezekhez pedig belátási képessége birtokában kellett lennie. Az alperes 2015. augusztusában lakás kívánt vásárolni, 2015. augusztus 12-én az I. rendű felperestől az akkor üzlettársával azért vettek fel hitelt, hogy abból kiváltság az cég1 másik hitelét. 2015. augusztus 14-én az alperes üzlettársa bejelentette kiválását ezen cégből, amellyel kapcsolatban ügyvédekkel konzultált. Az alperesnek a cég2-ben is volt részesedése, amelynek eladására ugyancsak voltak tervei. A perbeli hitelfelvétel okait ismerte a váltokezeséget éppen azért vállalta, mert arra az üzlettársa nem volt hajlandó. 2015. decemberében az cég1-nek ismét ügyvezetője lett éppen azért, hogy azt talpra állítsa, amelyre konkrét tervei voltak. 2015. decemberében a cég2 142.000.000 forint összegű árbevételt ért el úgy, hogy ehhez az alperes komolyan hozzájárult. Mindezek a tények ugyancsak nem támasztják alá azt az egyesített szakvéleményben szereplő megállapítást, amely szerint az alperes 2014. június 24-e és 2015. december 11-e között nem rendelkezett az ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel.

[99] A Ptk. 2:9. § (1) bekezdése alapján azt kellett vizsgálni, hogy a bizonyítékokból levonható-e olyan következtetés, amely szerint az alperes ügyei viteléhez szükséges belátási képessége – a rendszeresen elfogyasztott nagy mennyiségű alkoholt miatt – a váltón lévő kezességvállalásakor teljesen hiányzott. Csak ez az állapot válthatja ki ugyanis a hivatkozott jogszabályhely szerinti joghatást, azaz a szerződés semmisségét. Az elsőfokú bíróság ezen tényálláshoz, annak meghatározott eleméhez mértén megfelelően értékelte a perben rendelkezésre álló valamennyi bizonyítékot, az egyesített szakértői vélemény megállapításait, érveit, vizsgálati szempontjait és ezekkel együtt az alperes korabeli orvosi iratait, valamint a nyilatkozat megtételkori állapotát észlelő tanúk vallomásait. A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a perbeli bizonyítékok alapján kétséget kizáróan nem állapítható meg az az anyagi jogi szempontból jelentős tény, hogy az alperest 2015. augusztus 12-én a kezességvállalásában, következményeinek felismerésében az akkori aktuális állapota akadályozta volna. Mindebből pedig az következik, hogy a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs lehetőség, az elsőfokú bíróság nem sértette meg az alperes által a fellebbezésben hivatkozott jogszabályokat.

[100] A perbeli váltó fedezeti váltónak minősül figyelemmel arra, hogy az a 2015. augusztus 12-én létrejött folyószámlahitel-szerződés biztosítására szolgál, amelyet az ugyanezen a napon aláírt váltómegállapodás is alátámaszt. A váltómegállapodás egyértelműen rögzítette, hogy biankó váltó kiállításra került sor a folyószámlahitel-szerződés biztosítására azzal, hogy a váltó átruházható, forgatmányozható az egyetemleges felelősség kizárásával; továbbá a váltón a kibocsátó/kiállító feltüntette az „óvás nélküli” jelzést és ezt cégszerű aláírásával látta el.

[101] A váltómegállapodás 3. (c) pontja szerint a biankó váltó összegét számmal és betűvel a váltó blankettának ügyfél (cég) által üresen hagyott rovatában a bank tölti ki olyan összeg erejéig, amely fedezetet nyújt a banknak a váltó esedékességének időpontjáig felmerült valamennyi, az ügyféllel szemben a biztosított szerződésből (folyószámlahitel-szerződés) származó követelésére. A váltó további üresen hagyott rovatainak kitöltésére szintén a bank jogosult azzal, hogy a váltó fizetésre történő bemutatása a biztosított szerződésből eredő kötelezettségek esedékességétől független, a váltó kiállításától számított 5 éven belül a bank mérlegelésétől függő időpontban történhet.

[102] A fedezeti célú váltó nem a kifizetést szolgálja, hanem biztosítéki szerepet tölt be, ezért a váltóbirtokos szabad belátása szerint dönt abban a kérdésben, hogy a fedezeti váltón vagy az alapjogviszonyon alapuló követelését érvényesíti az alapügyletből eredő kötelezettsége nem teljesítése esetén (BH2000. 259.). Erre figyelemmel téves az alperesnek a fellebbezésében kifejtett azon álláspontja, hogy a folyószámlahitel követelés és a váltókövetelés egyidőben nem állhat fenn. A váltóban lévő absztrakt kötelezettségvállalásból következik, hogy a váltó független az alapügylettől. A váltó adása a felek kétoldali szerződését két egyoldalú, önállóvá vált kötelezettségre – jogosultságra – bontja fel. Az alapügylet alapján az ellenszolgáltatást a jogosult a törvény rendes útján követelheti, a váltóhitelező pedig a váltókövetelését a váltóperben – elvileg az ellenszolgáltatástól függetlenül – érvényesítheti.

[103] A váltókötelezettség kizárólag pénz fizetésére szólhat. A váltó a pénz fizetésére nézve egyoldalú és feltétlen kötelezettségvállalást tartalmaz. A váltó a követelést önállóan testesíti meg, amely az alapjogviszonytól független. A váltó rendelvényesének jogai érvényesítéséhez elegendő a váltó felmutatása, nem kell bizonyítania, hogy az milyen jogviszonyon, milyen jogcímen alapul. A jogcím hiányát vagy annak megszűntét az adósnak, a váltó kiállítójának kell bizonyítania. A váltóeljárásban azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni a váltó lényegét, annak rendeltetését, tehát azt, hogy a váltóadósság függetlenedik az alapügylettől és a váltókötelezett a váltósbirtokossal szemben a forgatható értékpapír és nem a jogcímes ügylet alapján tartozik helytállni, a váltóadós nem csupán feltétlen, hanem az érvényesítés módjában is privilegizált kötelezettséget vállalt.

[104] Az I. rendű felperes fizetési meghagyás iránti kérelem benyújtásakor az igényét a váltóra alapította, ezért kizárólag az vizsgálható, hogy a váltón alapuló követelés elévült-e, figyelemmel arra is, hogy a váltó által biztosított alapkövetelés elévülésére más jogszabályok vonatkoznak.

[105] A Vár. 70. § (1) bekezdése egyértelmű rendelkezést tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az elfogadóval szemben a váltóból eredő minden követelés a váltó esedékességétől számított három év alatt évül el. A perbeli esetben a váltó esedékessége 2017. november 22-e volt, amelyhez képest az I. rendű felperes 2018. augusztus 21-én nyújtotta be a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet, azaz a Vár. 70. § (1) bekezdésében meghatározott elévülési határidőn belül. Ehhez képest a váltón alapuló követelés elbírálása szempontjából irreleváns, hogy a folyószámlahitel-szerződés 2017. június 6-án felmondásra került, továbbá az is, hogy az alapjog jogviszony alapján az I. rendű felperes nem nyújtott be keresetet. Az, hogy időközben a váltó forgatására került sor, az elévülést nem befolyásolja, figyelemmel arra, hogy a Vár. 70. §-ának (5) bekezdése szerint a váltón alapuló követelés bíróság előtt történő érvényesítése már folyamatban volt, amely az elévülést megszakította.

[106] Az alperes a váltón váltókezesességet vállalt, nem pedig Ptk.-án alapuló kezesességet, ezért rá nem a Ptk., hanem a Vár. 30-32. §-ainak rendelkezései az irányadók. Erre figyelemmel az alperes fellebbezésében e körben a Ptk.-val kapcsolatban kifejtett okfejtése súlytalan.

[107] Az alperes a fellebbezésében a váltójogon alapuló kifogásként felhozta azt is, hogy a váltó kitöltése megállapodás ellenesen történt. A 2015. augusztus 12-én aláírt váltómegállapodásban egyértelműen szerepel, hogy a folyószámlahitel-szerződés biztosítására biankó váltót ad át a banknak az cég1, ezt a váltómegállapodást az alperes váltókezesként ugyancsak aláírta. A biankó váltónak éppen az a lényege, hogy a követelés összegének kitöltésére később kerül sor, annak összegét a rendelvényes később tölti ki az alapjogviszony alapján felmerült és ki nem fizetett összeg erejéig. A biankó váltó érvényességi feltétele csak az, hogy azon a kiállításakor a váltóadós, illetve a váltókezes

aláírása szerepeljen. A váltón szereplő többi adat, így az esedékesség, az összeg, a bankszámlaszám és a teljesítés helye utólag – annak érvényesítésekor – pótolható.

[108] A perbeli biankó váltó ennek a követelménynek megfelel, mert annak kiállításakor szerepelt rajta a kiállító és a váltókezes aláírása, továbbá a váltó azonosító száma. A perben valóban két váltó került kiállításra: az egyik a váltómegállapodás részét képező biankó váltó, a másik az igényérvényesítéskor kitöltött váltó. Ez azonban nem azt jelenti, hogy két különböző tartalmú váltó alapján érvényesítette volna az I. rendű felperes a kereset benyújtásakor az igényét, hanem azt, hogy a biankó váltón a hiányzó adatokat a fizetésre történő benyújtás előtt kitöltötte, mert ennek hiányában az igényét nem tudta volna érvényesíteni. Nemcsak a biankó váltóra, hanem minden váltóra vonatkozik az, hogy a váltókellékeknek nem a kibocsátáskor, hanem a váltó érvényesítésekor, a fizetés végetti bemutatáskor kell megfelelniük (BH1994. 384.). Biankó váltó esetén nem beszélhetünk a váltó szövegének megváltoztatásáról, így a Vár. 69. §-a sem alkalmazható, mivel az I. rendű felperes nem a biankó váltó szövegét változtatta meg, hanem az igényérvényesítéshez szükséges hiányzó adatokat töltötte ki, amely tartalmában megfelelt a felek által 2015. augusztus 12-én aláírt váltó megállapodásnak, ezért az alperes mint kezes felelőssége fennáll a váltóban szereplő összeg erejéig.

[109] Az I. és a II. rendű felperesek az alperes által a másodfokú eljárásban Gf/8. és Gf/9. sorszám alatt benyújtott fellebbezés kiegészítésben foglaltakat kérték figyelmen kívül hagyni annak hatálytalansága miatt.

[110] A Pp. a rPp.-ben foglalt szabályoktól eltérően a fellebbezés kiegészítésére semmilyen rendelkezést nem tartalmaz. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a fellebbezést ne lehetne kiegészíteni, figyelemmel arra is, hogy ahhoz jogkövetkezményként a Pp. nem fűzi annak hatálytalanságát. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a fellebbezés kiegészítésére a fellebbezés megváltoztatására, azaz a Pp. 375. § (1) és (2) bekezdéseiben foglalt szabályok az irányadók.

[111] A Pp. 375. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezési kérelmet az elsőfokú ítéletnek fellebbezéssel nem érintett részére nem lehet kiterjeszteni, valamint a 371. § (1) bekezdés d) pontja szerint megjelölt tartalmát – a (2) bekezdésben meghatározott kivételekkel – nem lehet megváltoztatni.

[112] A fenti jogszabályi rendelkezés azt jelenti, hogy a Pp. 375. § (1) bekezdésének tiltó tartalma a fellebbezés elemei közül a 371. § (1) bekezdés b) pontja szerint megjelölt tartalomra vonatkozik, azaz a fellebbező fél a fellebbezési határidő lejártát követően – a Pp. 375. § (2) bekezdésében írt kivételektől eltekintve – a korábban megjelölt jogszabálysértésektől eltérően újabb vagy más jogszabálysértésre nem hivatkozhat, az eredetileg megjelölthöz képest más felülbírálati jogkör gyakorlását nem kérheti. Ebből pedig

az is következik, hogy a fellebbezési kérelem [Pp. 371. § (1) bekezdés b) pont] a Pp. 375. § (1) bekezdés első fordulataiban írt korláton belül megváltoztatható, kiegészíthető.

[113] Az alperes Gf/8. és Gf/9. sorszámú fellebbezés kiegészítéseiben egyrészt megismételte a fellebbezésében foglaltakat, másrészt új indokokat terjesztett elő a kereseti kérelem elutasítására.

[114] Mind az I. rendű felperes, mind a II. rendű felperes a váltóra alapította a követelését, amelynek hiteles másolatát a keresetlevélhez az I. rendű felperes becsatolta, ezért egyik felperesnek sem kellett bizonyítania azt, hogy a folyószámlahitel-szerződésen alapuló követelés a könyveiből kivezetésre került, ennek a kereseti kérelem eldöntése szempontjából nincs relevanciája.

[115] Téves az az alperesi hivatkozás, hogy egyik felperes sem bizonyította az érvényesíteni kívánt igénye fennállását és összegszerűségét, mivel a váltón alapuló követelés jogcímét és összegszerűségét az elsőfokú eljárásban az eredeti váltó bemutatásával bizonyították. Ezzel szemben az alperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy az alapjogviszony érvénytelen, az alapügylet megszűnt, illetve az ellenszolgáltatás nem került teljesítésre (BH1997. 542.). Ilyen okokra azonban az alperes nem hivatkozott.

[116] Téves az az alperesi hivatkozás is, hogy külön a váltóért bármilyen ellenértéket kellene fizetni. A perbeli váltó fedezeti váltó, azaz a folyószámlahitel-szerződés biztosítékául szolgál. A váltó forgatással került az I. rendű felperestől a II. rendű felperesre, a forgatás ténye alapozza meg a II. rendű felperes keresetőségi jogát, ellenértéket a forgatásért nem kell fizetni, olyan jogszabályhelyre maga az alperes sem hivatkozott, amely ezen állítását alátámasztaná. Az engedményezés ellenértékének nincs köze a váltó forgatásához, az I. és a II. rendű felperes közötti engedményezési szerződés jelen eljárásnak nem képezi a tárgyát.

[117] A perbeli követelés elévülése szempontjából irreleváns az cég1 felszámolóbiztosának azon nyilatkozata, hogy a váltókövetelés elévült. Az elévülés kérdésében ugyanis joghatályosan csak bíróság foglalhat állást.

[118] A perbeli váltó az alperes álláspontjától eltérően nem látra (megtekintésre) szóló váltó, hanem határozott napra (2017. november 21.) szól, ahogy az magából a váltóból egyértelműen megállapítható.

[119] A váltó fizetés végetti bemutatása a váltóbirtokos kötelezettsége. A Vár. 38. § (1) bekezdése szerint a határozott napra, valamint a kelet vagy megtekintés után bizonyos időre szóló váltó birtokosa köteles a váltót a fizetési napon vagy az azt követő két munkanap valamelyikén fizetés végetti bemutatni. A perbeli váltó esedékessége 2017. november 21.

napja volt, amelyhez képest a törvényben rögzített határidőn belül, 2017. november 22-én a váltó a K&H Bank Zrt.-nél bemutatásra került, teljesítésre fedezethiány miatt nem került sor. Erre figyelemmel téves az alperesnek az az állítása „... hogy az elévülés abban áll, hogy a fizetésre a váltó törvényi határidő után lett benyújtva.” Fizetés hiányában a váltóbirtokos a Vár. 43. § (1) bekezdésében meghatározott váltóadósok ellen érvényesítheti megtérítési igényét, amely igényérvényesítéshez a váltóbirtokosnak a Vár. 44. §-a szerinti óvással kell igazolnia, hogy a saját váltó kiállítója nem fizetett.

[120] Ehhez képest a Vár. 46. § (1) bekezdése eltérő szabályt tartalmaz, amely kimondja, hogy a kibocsátó, bármelyik átruházó vagy kezes a váltóra írt és aláírt ilyen kikötéssel: „költség nélkül”, „óvás nélküli” vagy más azonos értelmű nyilatkozattal felmentheti a váltóbirtokost az alól a kötelezettség alól, hogy megtérítési igényének érvényesítése végett akár elfogadás hiánya, akár fizetés hiánya miatt óvást vétessen fel.

[121] A perbeli váltó címében – amelyet az alperes kezesként aláírt – szerepel, hogy a váltó kibocsátására óvás nélkül került sor, mindebből az következik, hogy a váltóbirtokost az óvás felvételének kötelezettsége nem terhelte, ezért az ezzel kapcsolatos alperesi okfejtés irreleváns.

[122] A Fővárosi ítéltábla fent kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – kiegészített indokolással – helybenhagyta.

[123] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 364. §-a alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése szerint köteles az I. és a II. rendű felperesnek a másodfokú eljárásban felmerült költségét megfizetni. A Fővárosi Ítéltábla a jogi képviselők munkadíját mérlegeléssel, a ténylegesen kifejtett munkára tekintettel határozta meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §. (3) és (5) bekezdései alapján.

[124] Az elsőfokú bíróság a 6.G.41.350/2018/18. számú végzésében az alperesnek az illeték előzetes megfizetése alól mentesítő részleges költségfeljegyzési jogot engedélyezett, ezért a fellebbezéssel kapcsolatban előzetesen jogorvoslati illetéket nem kellett volna fizetni. Az alperes 240.000 forintot megfizetett, azonban az 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján a 12.965.252 forint pertárgyértékre tekintettel a fellebbezési illeték összege 1.037.220 forint. A Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezésének eredménytelensége miatt a Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján kötelezte a két összeg különbözeteként fennmaradó 797.220 forint fellebbezési illeték megfizetésére.

[125] A polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet a 26/2022. (XII. 6.) IM rendelettel 2023. január 1-jei hatálybalépéssel módosult, amelyre figyelemmel ezen időponttól kezdődően – a folyamatban lévő ügyekben is – nem az adóhatóság külön felhívása alapján kell teljesíteni a bírósági határozatban megállapított illetékfizetési kötelezettséget

összegét, hanem a teljesítésre közvetlenül a bíróság hívja fel a kötelezettet határozatában a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (1) és (2) bekezdései alapján. A megváltozott jogszabályi rendelkezés miatt az elsőfokú illetékfizetési kötelezettség határideje a másodfokú határozat jogerőre emelkedésekor kezdődik, ezért erre figyelemmel kellett pontosítani az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részét.

[126] A Fővárosi Ítéltábla tájékoztatja az alperest, hogy az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) és e) pontok].

Budapest, 2023. március 22.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.

a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Matosek Edina s.k.
s.k.

bíró

Dr. Felker László

bíró